

Схемата за гарантиране на заеми, въведена от Швеция в рамките на пандемията от Covid-19 в подкрепа на авиокомпаниите, титуляри на шведски оперативен лиценз, и предназначена за преодоляване на сериозните затруднения в икономиката на тази държава членка, е в съответствие с правото на Съюза

Презумира се, че разглежданата схема за помощ е била приета в интерес на Съюза

През април 2020 г. Швеция уведомява Европейската комисия за мярка за помощ под формата на схема за гарантиране на заеми, която цели да подпомогне авиокомпаниите, титуляри на шведски оперативен лиценз¹, в рамките на пандемията от Covid-19 (наричана по-нататък „схемата за гарантиране на заеми“). Тази схема засяга по-специално авиокомпаниите, които към 1 януари 2020 г. притежават лиценз за упражняване на търговски дейности в областта на въздухоплаването, с изключение на авиокомпаниите, осъществяващи нерегулярни полети. Максималният размер на гарантираните по разглежданата схема заеми е 5 милиарда шведски крони (SEK) и гаранцията се предоставя до 31 декември 2020 г. за срок най-много от шест години.

Като приема, че схемата, за която е уведомена, съставлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, Комисията преценява съвместимостта ѝ с вътрешния пазар в светлината на своето Съобщение от 19 март 2020 г., озаглавено „Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“². С решение от 11 април 2020 г.³ Комисията обявява схемата, за която е уведомена, за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС. По силата на посочената разпоредба за съвместими с вътрешния пазар се приемат помощите, предназначени за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава членка.

Авиокомпанията Ryanair подава жалба за отмяна на това решение, която обаче се отхвърля от десети разширен състав на Общия съд на Европейския съюз. В този контекст посоченият съд разглежда за първи път законосъобразността от гледна точка на член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС на схема за държавна помощ, приета с цел справяне с последиците от пандемията от Covid-19⁴. Освен това Общият съд уточнява съотношението между разпоредбите относно държавните помощи и установения в член 18, параграф 1, ДФЕС

¹ Лиценз, издаден по силата на член 3 от Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 година относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 2008 г., стр. 3).

² ОВ С 91 I, 2020 г., стр. 1, изменено със Съобщение на Комисията „Изменение на Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“ (ОВ С 112 I, 2020 г., стр. 1).

³ Решение С(2020) 2366 final на Комисията относно държавна помощ SA.56812 (2020/N) — Швеция — COVID-19: схема за гарантиране на заеми в полза на авиокомпаниите.

⁴ В своето решение от 17 февруари 2021 г., Ryanair/Комисия (T-259/20) Общият съд разглежда законосъобразността от гледна точка на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС на схема за държавна помощ, приета от Франция с цел справяне с последиците от пандемията от Covid-19 на френския пазар на въздушни превози.

принцип на недопускане на дискриминация, основана на гражданство, от една страна, и от друга страна, между посочените разпоредби и принципа за свободно предоставяне на услуги.

Съображения на Общия съд

На първо място Общият съд упражнява контрол върху решението на Комисията от гледна точка на член 18, параграф 1, ДФЕС, който забранява всякаква дискриминация на основание гражданство в обхвата на приложение на Договорите, без да се засягат специалните разпоредби, съдържащи се в тях. Тъй като Общият съд счита, че член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС фигурира сред тези специални разпоредби, той проверява дали схемата за гарантиране на заеми може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар на основание на посочената разпоредба.

В това отношение Общият съд потвърждава, от една страна, че целта на схемата за гарантиране на заеми отговаря на условията, предвидени в член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС, доколкото **действително е насочена към преодоляване на сериозни затруднения в шведската икономика, причинени от пандемията от Covid-19, по-специално на сериозните отрицателни последици на последната за сектора на въздухоплаването в Швеция** и съответно за въздушното обслужване на територията на тази държава членка.

От друга страна Общият съд констатира, че схемата, чието действие е ограничено до авиокомпаниите, притежаващи шведски лиценз, **е годна да постигне целта за преодоляване на сериозните затруднения в икономиката на Швеция**. В това отношение Общият съд подчертава, че по силата на Регламент № 1008/2008 притежаването на шведски лиценз фактически се изразява в наличието на основно място на стопанска дейност на авиокомпаниите на шведската територия и в подлагането им на финансов контрол и на контрол за добра репутация, упражняван от шведските органи. Според Общия съд разпоредбите на посочения регламент установяват взаимни задължения между авиокомпаниите, притежаващи шведски лиценз, и шведските органи, и по този начин създават специфична и стабилна връзка между тях, надлежно отговаряща на условията, предвидени в член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС.

Що се отнася до пропорционалния характер на схемата за гарантиране на заеми, Общият съд подчертава също така, че авиокомпаниите, които отговарят на условията да се ползват от схемата за помощ, допринасят главно за редовното обслужване на Швеция, както от гледна точка на превоза на товари, така и на превоза на пътници, което съответства на целта за осигуряване на свързаността на Швеция. В замяна на това разширяването на обхвата на разглежданата схема за помощ по отношение на компании, които не са установени в Швеция, не би позволило да се постигне целта на разглежданата схема.

С оглед на многообразието на разглежданите ситуации, Общият съд потвърждава освен това, че Комисията не е допуснала грешка в преценката, като е приела, че **разглежданата схема за помощ не надхвърля необходимото за постигане на определената цел** от шведските органи, която е била от огромно значение, като се има предвид, че в края на март 2020 г. тази държава е установила намаляване с 93 % на въздушния трафик на пътници на трите основни шведски летища.

В резултат от тези констатации Общият съд подчертава, че целта на схемата за гарантиране на заеми удовлетворява изискванията на предвидената в член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС дерогация и че условията за предоставяне на посочената помощ не надхвърлят необходимото за постигането на тази цел. Следователно разглежданата схема не съставлява и дискриминация, забранена на основание член 18, първа алинея ДФЕС.

На второ място Общият съд разглежда решението на Комисията от гледна точка на свободното предоставяне на услуги, установено в член 56 ДФЕС. В това отношение Общият съд напомня, че тази основна свобода не се прилага сама по себе си в областта на транспорта, подложена на особен правен режим, към който спада цитираният регламент, установяващ общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността. Този регламент има конкретно за цел да определи условията за прилагане на принципа на свободно предоставяне на услуги в сектора на въздушния превоз. Ryanair обаче не е изтъкнала каквото и да е нарушение на посочения регламент.

На трето място Общият съд отхвърля основаниято, съгласно което Комисията е нарушила своето задължение за съпоставяне на положителния ефект на помощта с отрицателните ѝ последици за условията на търговия и за поддържане на ненарушена конкуренция. В това отношение Общият съд посочва, че член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС не изисква подобно съпоставяне, **доколкото се презумира, че мерките за помощ, приети за преодоляване на сериозните затруднения в икономиката на държава членка, каквато е разглежданата схема за гарантиране на заеми, са приети в интерес на Съюза, когато са необходими, подходящи и пропорционални.**

Накрая, основаниято за нарушение на задължението за мотивиране се отхвърля от Общия съд като необосновано и той установява, че основаниято за нарушение на процесуалните права, произтичащи от член 108, параграф 2 ДФЕС, не е необходимо да се разглежда по същество.

ЗАБЕЛЕЖКА: Актът на Общия съд може да се обжалва пред Съда само по правни въпроси в срок от два месеца и десет дни, считано от съобщаването му.

ЗАБЕЛЕЖКА: С жалбата за отмяна се иска отмяна на актове на институциите на Съюза, които противоречат на правото на Съюза. При определени условия държавите членки, европейските институции и частноправните субекти могат да сезират Съда или Общия съд с жалба за отмяна. Ако жалбата е основателна, актът се отменя. Съответната институция трябва да отстрани евентуалната празнота в правото, създадена с отмяната на акта.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Общия съд

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106